

Is mijn ruimte de derde pedagoog?

BRON: Expertisecentrum Kinderopvang, 2025

Mogelijk gemaakt met een projectsubsidie van Ministerie Sociale Zaken en Werkgelegenheid

De tool geeft inzicht in hoe de omgeving het pedagogisch handelen van de pedagogisch professional ondersteunt en waar nog winst te behalen is.

VOOR WIE

Pedagogisch coaches en pedagogisch professionals

DOEL

Inzicht hebben in de invloed van de omgeving op het pedagogisch handelen en hoe die te versterken.

WAT

De tool is een vragenlijst die pedagogisch professionals aan het denken zet over hoe de omgeving het handelen ondersteunt.

WERKWIJZE

Deze tool kan ingezet worden in een teamoverleg of individueel coachgesprek. De tool kan ook als voorbereiding op een individueel coachgesprek worden gebruikt.

GOED OM TE WETEN/INLEIDING

De vragenlijst is gemaakt vanuit het perspectief van de kinderen. De antwoorden zijn de input voor een actieplan.

→ De vragenlijst

Ga in de ruimte zitten en beantwoord de volgende vragen.

Emotionele veiligheid

Kan je overal in de groepsruimte de signalen van kinderen oppikken?

Zijn er plekken waar dit niet mogelijk is?

Waar zie je dat kinderen zich veilig voelen, op hun gemak zijn en betrokken spelen?

Op welke plekken in de ruimte is dit minder?

Persoonlijke competenties

Zijn er plekken waar kinderen bij hun persoonlijke spullen kunnen?

Welke spelmaterialen kunnen kinderen zelfstandig pakken en opruimen?

Bij welke plekken of materialen vragen de kinderen veel om hulp?

Waar in de ruimte zie je hoog betrokken spel bij de kinderen?

Waar in de ruimte zie je dat kinderen snel afgeleid zijn of elkaar storen?

Is er voldoende diversiteit in de materialen?

Sociale competenties

Op welke plekken in de ruimte heb je de gelegenheid om een op een met een kind te communiceren, te kletsen of voor te lezen?

Op welke plekken word je vaak gestoord in de communicatie tussen jou en een kind?

Welke plekken bieden de mogelijkheid om met meerdere kinderen te communiceren?

Wat zijn plekken waar kinderen uit zichzelf elkaar opzoeken en op een positieve manier met elkaar interacteren?

Op welke plekken is begeleiding lastig, bijvoorbeeld omdat de plek te klein is?

Welke materialen kunnen ingezet worden bij rituelen?

Op welke plekken in de ruimte moet je vaak ingrijpen, en kan je aangeven waarom?

→ Actieplan

- Kijk naar de antwoorden en kies een aantal actiepunten waaraan je wil gaan werken.
- Bepaal bij elk actiepunt wat er nodig is om de ruimte verbeteren.
- Bespreek dit met jouw team en als dat nodig is met de locatiemanager, bijvoorbeeld als er nieuwe kasten nodig zijn omdat de kinderen zelf geen materialen kunnen pakken.